P7_TA(2014)0012

Inspecțiile eficiente la locul de muncă ca strategii de îmbunătățire a condițiilor de muncă în Europa

Rezoluția Parlamentului European din 14 ianuarie 2014 referitoare la inspecțiile eficace la locul de muncă ca strategii de îmbunătățire a condițiilor de muncă în Europa (2013/2112(INI))

(2016/C 482/05)

Parlamentul European,

— având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special preambulul la acesta și articolele 3 și 6,

— având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 6, 9, 145, 151, 152, 153, 154, 156, 159 și 168,

— având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special articolele 1, 3, 27, 31, 32 și 33,

— având în vedere Carta socială europeană din 3 mai 1996, în special partea I și partea II articolul 3,

— având în vedere normele fundamentale privind munca ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM), precum și convențiile și recomandările acesteia referitoare la administrarea muncii și la inspecția muncii (Convențiile 81 și 129), care constituie o referință internațională în ceea ce privește asigurarea aplicării dispozițiilor legale privind condițiile de muncă și protecția lucrătorilor,

— având în vedere Convenția nr. 143 a OIM privind lucrătorii migranți (1975) și dispozițiile suplimentare ale OIM privind lucrătorii migranți, care prevăd adoptarea tuturor măsurilor necesare și corespunzătoare pentru eliminarea fluxurilor migratorii clandestine având drept obiectiv găsirea unui loc de muncă, precum și angajarea ilegală a imigranților; având în vedere, de asemenea, dispozițiile referitoare la aplicarea sancțiunilor administrative, civile și penale în materie de angajare ilegală a lucrătorilor imigranți,

— având în vedere Agenda OIM privind munca decentă,

— având în vedere convențiile și recomandările OIM (Organizației Internaționale a Muncii) în domeniul sănătății și securității la locul de muncă,

— având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1338/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind statisticile comunitare referitoare la sănătatea publică, precum și la sănătatea și securitatea la locul de muncă ([1]),

— având în vedere Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă (directivă-cadru) ([2]) și directivele individuale ale acesteia,

— având în vedere Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru ([3]),

— având în vedere Rezoluția Consiliului și a reprezentanților statelor membre, adoptată la reuniunea Consiliului din 22 aprilie 1999, privind un cod de conduită pentru o mai bună cooperare între autoritățile statelor membre în ceea ce privește combaterea fraudei transnaționale legate de prestațiile și contribuțiile la asigurările sociale și a muncii nedeclarate și cu privire la facilitarea punerii la dispoziție transnaționale a lucrătorilor ([4]),

— având în vedere Directiva nr. 1999/85/CE a Consiliului din 22 octombrie 1999 de modificare a Directivei nr. 77/388/CEE în ceea ce privește posibilitatea de a reduce experimental valoarea TVA pentru serviciile cu utilizare intensivă a forței de muncă ([5]),

([1]) JO L 354, 31.12.2008, p. 70.
([2]) JO L 183, 29.6.1989, p. 1.
([3]) JO L 299, 18.11.2003, p. 9.
([4]) JO C 125, 6.5.1999, p. 1.
([5]) JO L 277, 28.10.1999, p. 34.

— având în vedere Directiva 2009/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 de stabilire a standardelor minime privind sancțiunile și măsurile la adresa angajatorilor de resortisanți din țări terțe aflați în situație de ședere ilegală ([1]),

— având în vedere Comunicarea Comisiei din 24 octombrie 2007, intitulată „Accelerarea luptei împotriva muncii nedeclarate" (COM(2007)0628),

— având în vedere Comunicarea Comisiei din 24 octombrie 2007, intitulată „Rezultatul consultării publice cu privire la Cartea verde a Comisiei «Modernizarea dreptului muncii pentru a răspunde provocărilor secolului 21»" (COM(2007) 0627),

— având în vedere Comunicarea Comisiei din 3 martie 2010, intitulată „EUROPA 2020 – O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii" (COM(2010)2020) și obiectivul principal al acesteia, și anume creșterea, până la sfârșitul la deceniului, la 75 % a nivelurilor de ocupare a forței de muncă până la sfârșitul deceniului în Uniunea Europeană,

— având în vedere Rezoluția sa din 15 decembrie 2011 referitoare la Bilanțul intermediar al Strategiei europene 2007-2012 privind sănătatea și securitatea în muncă ([2]),

— având în vedere Rezoluția sa din 9 octombrie 2008 referitoare la accelerarea luptei împotriva muncii nedeclarate ([3]),

— având în vedere Rezoluția sa din 23 mai 2007 privind promovarea muncii decente pentru toți ([4]),

— având în vedere Rezoluția sa din 11 iulie 2007 privind modernizarea dreptului muncii pentru a răspunde provocărilor secolului XXI ([5]),

— având în vedere Rezoluția sa din 26 octombrie 2006 privind punerea în aplicare a Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor ([6]),

— având în vedere Rezoluția sa din 26 martie 2009 referitoare la responsabilitatea socială a întreprinderilor subcontractante în lanțul de producție ([7]),

— având în vedere Rezoluția sa din 23 mai 2013 referitoare la condițiile de muncă și standardele de sănătate și de siguranță în urma incendiilor la fabrici și a prăbușirii unor imobile ce au avut loc recent în Bangladesh ([8]),

— având în vedere Orientările integrate pentru creștere și locuri de muncă (2008-2010) (COM(2007)0803),

— având în vedere Recomandarea Consiliului din 22 decembrie 1995 privind armonizarea mijloacelor de luptă împotriva imigrației și a angajărilor ilegale ([9]),

— având în vedere Recomandarea Consiliului din 27 septembrie 1996 privind combaterea angajării ilegale a resortisanților din țările terțe ([10]),

— având în vedere raportul Fundației Europene pentru Îmbunătățirea Condițiilor de Viață și de Muncă (Eurofound) privind abordarea muncii nedeclarate în Uniunea Europeană,

— având în vedere Eurobarometrul special privind munca nedeclarată,

— având în vedere studiul intitulat „ICENUW – Implementing Cooperation in a European Network against undeclared work" (ICENUW – Punerea în aplicare a cooperării în cadrul unei rețele europene de combatere a muncii nedeclarate) (2010),

---

([1]) JO L 168, 30.6.2009, p. 24.
([2]) JO C 168 E, 14.6.2013, p. 102.
([3]) JO C 9 E, 15.1.2010, p. 1.
([4]) JO C 102 E, 24.4.2008, p. 321.
([5]) JO C 175 E, 10.7.2008, p. 401.
([6]) JO C 313 E, 20.12.2006, p. 452.
([7]) JO C 117 E, 6.5.2010, p. 176.
([8]) Texte adoptate, P7_TA(2013)0230.
([9]) JO C 5, 10.1.1996, p. 1.
([10]) JO C 304, 14.10.1996, p. 1.

— având în vedere studiul intitulat „CIBELES: Convergence of Inspectorates building a European Level Enforcement System" (CIBELES – Convergența inspectoratelor în vederea instituirii unui sistem de execuție la nivel european),

— având în vedere studiul intitulat „Indirect measurement methods for undeclared work in the EU" (Măsuri indirecte de măsurare a muncii nedeclarate în UE) (2010),

— având în vedere studiul intitulat „Feasibility of establishing a European platform for cooperation between labour inspectorates and other relevant monitoring and enforcement bodies with the aim of preventing and fighting undeclared work" (Fezabilitatea înființării unei platforme europene de cooperare între direcțiile de inspecția muncii și alte organisme relevante de monitorizare și execuție, în vederea combaterii și prevenirii muncii nedeclarate) (2010, Regioplan),

— având în vedere hotărârea Curții Europene de Justiție din 19 decembrie 2012, C 577/10, Comisia Europeană/Regatul Belgiei,

— având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale (A7-0458/2013),

A. întrucât inspecțiile la locul de muncă au un rol important în ceea ce privește protejarea drepturilor lucrătorilor, garantarea sănătății și securității la locul de muncă și combaterea mediilor de lucru nesigure, prevenirea încălcării normelor privind protecția muncii, precum și promovarea unei creșteri economice echitabile și responsabile din punct de vedere social, în măsura în care contribuie la asigurarea plății efective a salariilor și a contribuțiilor la sistemele de asigurări sociale, crescând astfel veniturile din impozite și fondurile sistemelor de asigurări sociale și garantând că lucrătorii sunt asigurați în caz de boală și de accidente la locul de muncă și că beneficiază de pensii;

B. întrucât statele membre utilizează o gamă variată de modele pentru efectuarea diferitelor inspecții specifice la locul de muncă;

C. întrucât inspecțiile la locul de muncă devin tot mai necesare în contextul detașării lucrătorilor în Europa;

D. întrucât inspecțiile la locul de muncă joacă un rol fundamental în asigurarea exercitării drepturilor, garantând respectarea legii, cunoașterea drepturilor și a obligațiilor de către cei implicați și prevenirea accidentelor și a abuzurilor;

E. întrucât inspecțiile la locul de muncă ar trebui să fie efectuate cu o frecvență mai mare în cazul IMM-urilor și al șantierelor mici de construcții;

F. întrucât responsabilitatea companiilor multinaționale pentru condițiile de muncă, de viață și de sănătate ale lucrătorilor care produc bunuri și prestează servicii nu încetează la ușa magazinului sau la poarta fabricii și nu poate fi garantată exclusiv prin acorduri privind responsabilitatea socială a întreprinderilor (RSI);

G. întrucât externalizarea activităților prin subcontractare și locuri de muncă interimare presupune adeseori o mână de lucru mai puțin calificată și relații de muncă discontinue, făcând mai dificilă identificarea responsabilității în ceea ce privește sănătatea și securitatea la locul de muncă (SSM);

H. întrucât munca nedeclarată are efecte negative asupra economiei statelor membre și a viabilității financiare a modelului social european și subminează finanțarea și structura contribuțiilor sociale și a serviciilor publice și generează nesiguranță, vulnerabilitate și sărăcie pentru persoanele vizate, atât pe perioada în care se află în câmpul muncii, cât și la bătrânețe;

I. întrucât inspectorii de muncă au un rol esențial pentru protejarea drepturilor lucrătorilor, prevenirea abuzurilor și promovarea dezvoltării economice și sociale;

J. întrucât printre consecințele crizei economice se numără și creșterea sarcinilor de muncă și a presiunii asupra lucrătorilor, în special prin modificarea programului de lucru și întrucât, prin urmare, trebuie intensificate eforturile de monitorizare a condițiilor de muncă;

K. întrucât apar în permanență noi tipuri de raporturi de muncă, iar acestea sunt dificil de integrat în reglementările existente;

L. întrucât există consecințe negative indirecte pentru lucrătorii angajați ilegal, cum ar fi lipsa accesului la informații, la serviciile de sănătate în muncă și la formare, precum și constrângerile psihologice determinate de teama de a nu a suferi un accident sau de a fi prinși, consecințe care afectează, la rândul lor, productivitatea întreprinderilor și economia în general, precum și consecințe pe termen lung, precum lipsa dreptului la pensie pentru limită de vârstă sau un cuantum foarte scăzut al beneficiilor de pensie, ceea ce generează un risc ridicat de sărăcie;

M. întrucât munca nedeclarată duce la denaturarea concurenței pe piața internă, permițând anumitor întreprinderi să beneficieze de un avantaj inechitabil;

N. întrucât există o legătură intrinsecă între consolidarea unei piețe interne veritabile și eliminarea tuturor formelor de dumping social;

O. întrucât munca nedeclarată reprezintă, în prezent, 18,8 % din PIB în cadrul UE 27, ajungând la peste 30 % în unele state membre;

P. întrucât, în numeroase state membre, numărul cazurilor de muncă nedeclarată se află în continuare în creștere, și ca o consecință a crizei;

Q. întrucât sunt necesare măsuri privind denunțarea neregulilor pentru a facilita depistarea abuzurilor și a asigura protecția denunțătorilor și întrucât UE și statele membre au obligația de a-i proteja pe deplin pe aceștia;

R. întrucât, anual, 168 000 de cetățeni europeni își pierd viața în accidente de muncă sau din cauza bolilor profesionale și întrucât 7 milioane de cetățeni sunt răniți în accidente ([1]),

S. întrucât prevenirea riscurilor este esențială pentru a reduce numărul accidentelor de muncă și al bolilor profesionale; întrucât buna gestionare a sănătății și a securității în muncă are un efect pozitiv pentru întreprinderi, atât la nivel național, cât și european;

T. întrucât, într-o măsură mai mare sau mai mică, sistemele de inspecție nu dispun de personalul și de finanțarea necesare pentru desfășurarea în mod eficace a inspecțiilor la locul de muncă; întrucât, prin urmare, planificarea strategică a resurselor umane pentru inspectoratele de muncă din UE este deficitară, numărul personalului acestor inspectorate este în scădere în multe țări și, în același timp, activitatea inspectorilor devine din ce în ce mai complexă;

U. întrucât fragmentarea pieței forței de muncă, în combinație cu expansiunea necontrolată și nereglementată a anumitor forme flexibile de ocupare a forței de muncă în anumite state membre, scade în mod semnificativ nivelul de remunerare și creează astfel o situație susceptibilă să agraveze și mai mult problema muncii nedeclarate;

V. întrucât sectoarele în care predomină munca nedeclarată sunt cele cu utilizare intensivă a forței de muncă, precum sectoarele de construcții, securitate, servicii de curățenie și întreținere și servicii rezidențiale și de îngrijire, acestea fiind caracterizate de condiții nesigure de angajare și remunerare;

W. întrucât există o legătură strânsă între imigrația ilegală și munca nedeclarată, deoarece persoanele care locuiesc ilegal în Europa nu au dreptul să se angajeze în condiții normale și nu sunt, prin urmare, integrate în niciun sistem de protecție;

X. întrucât lucrătorii care desfășoară muncă nedeclarată nu au asigurări sociale, de sănătate sau de accidente și, astfel, sunt expuși unui risc sporit de pierderi financiare personale;

Y. întrucât inspecțiile la locul de muncă în ceea ce privește serviciile și raporturile de muncă transfrontaliere constituie o problemă de natură transfrontalieră, iar accesul transfrontalier la date este inadecvat;

Z. întrucât numeroși lucrători care desfășoară muncă nedeclarată se regăsesc în această situație nu din proprie inițiativă, ci fiindcă au fost obligați,

([1]) EU-OSHA.

I. Măsuri de control la nivel național

Principii pentru inspecții eficiente la locul de muncă

1. subliniază faptul că, deși inspecțiile la locul de muncă reprezintă o sarcină a serviciului public, care ar trebui să fie realizată doar de organisme publice independente, acest lucru nu ar trebui să împiedice participarea la inspecțiile în cauză a unor reprezentanți ai partenerilor sociali, în scopul de a-i asista pe inspectorii de muncă; consideră că trebuie garantată independența serviciilor SSM față de angajator; consideră că, în ceea ce privește sănătatea la locul de muncă, supravegherea, alertele, expertiza în materie de sănătate și consilierea avizată nu pot fi asigurate decât de către profesioniști independenți din domeniul sănătății și al securității; regretă faptul că, în unele state membre, gestionarea SSM este asigurată în continuare de asociații ale patronatelor; subliniază că inspecția și monitorizarea sănătății în muncă trebuie să fie realizate de către inspectori independenți formați în materie de sănătate și securitate;

2. subliniază importanța elaborării unor planuri naționale de acțiune pentru consolidarea mecanismelor de inspecție la locul de muncă, precum și pentru finanțarea acestora din fondurile structurale europene, având în vedere valoarea adăugată a inspecțiilor eficace la locul de muncă pentru sprijinirea coeziunii sociale și, în general, pentru consolidarea echității la locul de muncă;

3. atrage atenția asupra faptului că inspectoratele de muncă joacă un rol crucial în prevenire și control și că acestea contribuie, de asemenea, la îmbunătățirea informării și a expertizei în cadrul întreprinderilor; îndeamnă statele membre să crească resursele umane și financiare ale inspectoratelor lor de muncă, să atingă obiectivul de un inspector la 10 000 de lucrători, în conformitate cu recomandările OIM, precum și să înăsprească sancțiunile aplicate întreprinderilor care nu își respectă obligațiile în materie de drepturi fundamentale (salarii, durata muncii și SSM); consideră că aceste sancțiuni ar trebui să fie eficace, disuasive și proporționale;

4. atrage atenția asupra faptului că toate categoriile de lucrători, salariați sau independenți, indiferent de statutul, condițiile de angajare sau de originea lor, țin de competența autorităților naționale de control și trebuie să beneficieze de același grad de protecție; subliniază că încercările de limitare a obiectului inspecțiilor la locul de muncă ar putea avea un efect negativ asupra sănătății, securității și drepturilor lucrătorilor;

5. subliniază necesitatea de a consolida rolul inspectoratelor naționale de muncă, de a instrui personalul de conducere al acestora și de a le coordona responsabilitățile, astfel încât să răspundă cu succes la noile provocări legate de inspecții;

6. consideră că inspecțiile la locul de muncă pot fi eficace numai dacă autoritățile competente dispun de suficiente resurse financiare și umane; își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că autoritățile de control din statele membre nu au suficient personal și nu asigură o formare continuă, în special în ceea ce privește chestiunile europene; invită statele membre să își consolideze sistemele de inspecții la locul de muncă, deoarece acestea ar trebui să reprezinte o parte esențială a planurilor naționale de răspuns la criza economică; subliniază faptul că inspecțiile la locul de muncă au un rol crucial, în măsura în care verifică punerea în aplicare în totalitate a legislației în vigoare și în care garantează că lucrătorii vulnerabili, în special, sunt asigurați și protejați;

7. reamintește faptul că este necesară o instruire uniformă a inspectorilor de muncă și a altor agenți din acest domeniu, în scopul de a consolida aplicarea legislației europene a muncii;

8. subliniază că reformele financiare aplicate în anumite state membre nu trebuie în niciun caz să diminueze forța de muncă, finanțarea și resursele de infrastructură materială și tehnică ale inspectoratelor naționale de muncă;

9. subliniază că obligațiile juridice și solicitările angajaților par să reprezinte cele două motive principale pentru care angajatorii introduc politici de prevenire ([1]);

10. consideră că, fără o evaluare adecvată a riscurilor, nu se poate asigura o protecție corespunzătoare a lucrătorilor; consideră că IMM-urile au nevoie de asistență la instituirea politicilor de prevenire a riscurilor; subliniază rolul pozitiv al unor inițiative simple, gratuite și focalizate, cum este proiectul Online interactive Risk Assessment (OiRA) – Evaluarea interactivă online a riscurilor – dezvoltat de Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă (EU-OSHA);

([1]) EU-OSHA, sondajul Esener , 2009.

11. reamintește statelor membre că au semnat și au ratificat Convenția nr. 81 a Organizației Internaționale a Muncii privind inspecția muncii; invită, prin urmare, statele membre să pună în aplicare principiile convenției;

12. subliniază faptul că inspecțiile la locul de muncă sunt, de asemenea, eficace dacă au loc în mod inopinat, repetat și vizează obiective aleatorii; subliniază faptul că, pentru ca sancțiunile să fie eficiente, ele trebuie stabilite astfel încât angajatorii să nu poată obține câștiguri prin eludarea acordurilor salariale existente sau a legilor și reglementărilor în vigoare;

13. subliniază faptul că constatările inspecțiilor la locul de muncă trebuie să fie însoțite de termene clare pentru luarea măsurilor care se impun, astfel încât abuzurile să poată fi prevenite rapid, iar victimele să poată fi protejate din timp;

14. subliniază faptul că inspectorii de muncă din statele membre trebuie să fie autorizați să desfășoare inspecții pe teren, să utilizeze instrumente de inspecție inteligente, să colaboreze cu toate autoritățile relevante, să aibă o sferă de competențe corespunzătoare și să lucreze în mod independent;

15. invită statele membre ca, în cazul în care inspectorii de muncă descoperă abuzuri sau atunci când denunțătorii aduc la cunoștința inspectorilor de muncă situații de abuz, să protejeze atât lucrătorii implicați, cât și denunțătorii, și să le faciliteze în mod gratuit revendicarea drepturilor; subliniază că măsurile în acest sens, de exemplu dreptul de a acționa în justiție în mod individual sau colectiv, reprezintă metode eficace de protecție a victimelor abuzurilor și a denunțătorilor acestora; invită statele membre să adopte măsuri în vederea protejării denunțătorilor și a familiilor acestora, pentru a facilita depistarea abuzurilor; subliniază că este important ca lucrătorii migranți aflați într-o situație ilegală să fie protejați și că protecția acestora trebuie să se numere printre priorități; în acest context, le reamintește statelor membre Convenția nr. 143 din 1975 a OIM (Dispoziții suplimentare) privind lucrătorii migranți;

16. invită statele membre să aplice, în caz de nerespectare a condițiilor de muncă, dispoziții legale ce prevăd sancțiuni stricte, adecvate și proporționale cu gravitatea infracțiunii; subliniază că studiile au indicat în mod clar faptul că, în ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor de muncă, cel mai mare impact îl au măsurile de prevenție ferme și bine coordonate și inspecțiile efectuate într-o fază incipientă, deoarece acestea oferă, printre altele, informații și consiliere angajatorilor sau permit înregistrarea retroactivă a lucrătorilor nedeclarați;

17. subliniază că un sistem de interconectare electronică a tuturor autorităților pertinente din domeniul asigurărilor sociale, asemănător modelului belgian Crossroads Bank for Social Security ([1]), care le-ar facilita acestora schimbul de informații, reprezintă un instrument util pentru a le asigura inspectoratelor de muncă de la nivel național accesul la datele de care au nevoie la efectuarea inspecțiilor;

18. subliniază că inspecțiile la locul de muncă se confruntă cu anumite provocări în cazul lucrătorilor migranți și al lucrătorilor detașați din statele membre UE și din țările terțe; subliniază că, pentru ca inspecțiile la locul de muncă să fie eficace, este important ca, în cadrul acestora, să se cunoască la un nivel suficient situațiile cu un risc ridicat de neconformitate; atrage atenția asupra faptului că sistemele electronice naționale destinate înregistrării prealabile obligatorii a lucrătorilor străini de către angajatori ar putea ușura în mod substanțial sarcina inspectorilor muncii;

19. subliniază rolul important pe care l-ar putea juca partenerii sociali, conform legislației și practicilor naționale, în procesul care vizează garantarea respectării normelor în vigoare; invită statele membre să asigure implicarea partenerilor sociali în conceperea și elaborarea planurilor de inspecție a muncii de la nivel național, precum și în inspecțiile la locul de muncă;

20. susține înființarea unor inspectorate sectoriale tripartite suplimentare care să reprezinte guvernul, lucrătorii și angajatorii și solicită ca acestea să fie puse în practică sub forma unei inițiative-pilot în statele membre în care se înregistrează cele mai ridicate niveluri de muncă nedeclarată;

21. observă că în zonele rurale se desfășoară mai puține inspecții la locul de muncă; invită statele membre să se asigure că regiunile rurale sunt acoperite în mod corespunzător;

22. atrage atenția asupra faptului că, de obicei, condițiile de lucru ale angajaților cu contracte de muncă încheiate pe perioadă determinată sunt mai puțin echitabile decât cele ale angajaților permanenți; constată că, pentru ca munca pe perioadă determinată să fie supusă unor inspecții corespunzătoare, drepturile inspectorilor de a organiza inspecții la întreprinderile care oferă astfel de contracte trebuie extinse, iar inspecțiile trebuie să vizeze respectarea normelor privind salarizarea și condițiile de muncă, precum și aplicarea salariului minim atunci când acesta este obligatoriu conform

([1]) http://www.ksz.fgov.be/en/international/page/content/websites/international/aboutcbss.html.

legislației statului membru în cauză sau conform contractelor colective de muncă de la nivel național; insistă asupra faptului că prevenirea problemelor de securitate și sănătate la locul de muncă trebuie să beneficieze de același grad de atenție în sectorul public și în cel privat; subliniază faptul că respectarea principiului nediscriminării este obligatorie; afirmă că lucrătorilor cu contracte temporare trebuie să li se ofere posibilitatea de a se informa, prin intermediul unui serviciu online sau al unui site internet, cu privire la drepturile lor, inclusiv în ceea ce privește salarizarea;

23. își exprimă preocuparea cu privire la situația lucrătorilor sezonieri din agricultură, majoritatea acestora provenind din țări terțe; consideră că inspecțiile la locul de muncă din acest sector s-au intensificat în ultima perioadă; atrage atenția asupra faptului că acest sector se caracterizează în mare măsură printr-un amestec de muncă declarată și nedeclarată;

24. subliniază că, deși lucrătorii care prestează servicii la domiciliu desfășoară adesea o activitate nedeclarată sau beneficiază de mai puține drepturi decât alți lucrători, în multe cazuri aceste situații nu se încadrează în domeniul de competență al autorităților naționale de inspecție a muncii; invită statele membre să ratifice Convenția nr. 189 a OIM și, în conformitate cu această convenție, să dezvolte și să pună în aplicare măsuri privind inspecțiile la locul de muncă, implementarea și sancțiunile, respectând în mod adecvat caracteristicile speciale ale serviciilor prestate la domiciliu, în acord cu legile și reglementările naționale; subliniază că, în măsura în care sunt compatibile cu legile și reglementările naționale, aceste măsuri ar trebui să specifice condițiile în care se poate acorda acces în interiorul locuinței, respectând în mod corespunzător viața privată;

25. atrage atenția asupra situației specifice a lucrătorilor la domiciliu și a lucrătorilor la distanță care, în contextul muncii la domiciliu sau al muncii în afara locației angajatorilor lor, pot face, de asemenea, obiectul unor încălcări ale dreptului muncii dacă angajatorii nu își îndeplinesc obligațiile legale față de ei;

26. subliniază că ar trebui să se acorde o atenție specială sectorului transporturilor care, datorită caracterului său mobil, ar putea prezenta provocări suplimentare pentru inspectoratele de muncă; solicită ca inspectoratele de muncă să dispună de dotările adecvate pentru a efectua inspecții eficace în acest sector;

27. deplânge faptul că numărul cazurilor de activitate independentă falsă a crescut dramatic, în special în sectorul construcțiilor și al procesării cărnii, inclusiv în rândul lucrătorilor detașați; invită statele membre să introducă măsuri adecvate de control pentru a combate falsa activitate independentă, de exemplu prin stabilirea unor criterii prin care să se stabilească cine are statutul de angajat și cine nu, astfel încât inspectorii de muncă să poată diferenția activitatea independentă falsă de cea autentică; afirmă că, în vederea prevenirii activității independente false, ar trebui adoptate măsuri care să le permită statelor membre să introducă cerințe sau măsuri de control mai ample;

Munca nedeclarată

28. invită inspectoratele naționale de muncă și alte autorități pertinente să elaboreze planuri de acțiune în vederea combaterii muncii nedeclarate, care să acopere toate formele de abuz legate de activitățile salariate și cele independente; subliniază faptul că, dacă nu este abordată în mod corespunzător, munca nedeclarată poate submina capacitatea UE de a-și îndeplini obiectivele în materie de ocupare a forței de muncă, care vizează creșterea numărului locurilor de muncă și îmbunătățirea calității acestora, precum și consolidarea dezvoltării economice;

29. își exprimă preocuparea cu privire la vulnerabilitatea extremă a lucrătorilor migranți, cu statut nereglementat sau neautorizat, care riscă să fie exploatați în activități nedeclarate cu standarde inferioare, cu salarii mici și cu program de lucru prelungit, în medii de lucru nesigure; subliniază că orice cooperare între inspectorii de muncă și autoritățile din domeniul imigrării ar trebui să se limiteze la identificarea angajatorilor cu un comportament abuziv și nu ar trebui să aibă drept rezultat sancționarea lucrătorilor migranți în cauză sau expulzarea acestora, ceea ce ar submina, de fapt, eforturile de combatere a muncii nedeclarate;

30. consideră că, în situațiile în care inspectoratele naționale de muncă sunt responsabile cu lucrătorii migranți și detașați, programele de formare profesională a inspectorilor ar trebui să includă module specifice privind aceste chestiuni, precum și module privind munca nedeclarată și traficul de persoane, deoarece aceste probleme sunt strâns legate între ele, și module lingvistice, acolo unde este cazul;

31. consideră că sancțiunile vor fi eficiente numai dacă angajatorii nu au de câștigat în cazul în care recurg la lucrători nedeclarați fiindcă, procedând astfel, riscă să piardă considerabil mai mult decât dacă trebui să plătească costurile aferente lucrătorilor înregistrați;

32. recunoaște că există o tendință tot mai accentuată de a se recurge la activități independente false, la externalizare și subcontractare, ceea ce ar putea duce la creșterea numărului locurilor de muncă precare și la o deteriorare suplimentară a nivelurilor de protecție deja scăzute de care beneficiază lucrătorii nedeclarați; consideră că sistemele de răspundere generală a întreprinderilor ar putea servi drept instrumente utile pentru creșterea conformității cu standardele de muncă de-a lungul întregului proces de producție și că ar trebui să se ia în considerare introducerea unor astfel de sisteme în toate statele membre, recunoscând totodată faptul că verificările efectuate de inspectorii muncii rămân esențiale;

Protecția muncii – sănătate și securitate la locul de muncă

33. atrage atenția asupra problemei pe care o reprezintă punerea în aplicare a normelor de sănătate și securitate la locul de muncă în cazul muncii nedeclarate; subliniază că dreptul la sănătate și securitate la locul de muncă se aplică tuturor angajaților și tuturor persoanelor care desfășoară activități independente și că o aplicare îmbunătățită a normelor actuale îi va conferi mai mult conținut; propune ca statele membre să analizeze posibilitatea de a oferi tuturor lucrătorilor un control medical confidențial gratuit, o dată pe an sau o dată pe durata unui contract, pentru a le asigura o protecție minimă;

34. susține înăsprirea sancțiunilor pentru întreprinderile care nu își îndeplinesc obligațiile în ceea ce privește drepturile fundamentale ale lucrătorilor și consideră că aceste sancțiuni trebuie să aibă un efect de descurajare suficient pentru a asigura că angajatorii nu vor profita în niciun fel de pe urma eludării normelor actuale privind ocuparea forței de muncă și protejarea sănătății; invită statele membre să ia în considerare, în cadrul sistemelor proprii de stabilire a sancțiunilor, un nivel al amenzilor proporțional cu gravitatea daunelor și să se asigure că acesta depășește profitul câștigat de pe urma încălcării normelor;

35. subliniază faptul că Strategia Europa 2020 atrage atenția asupra necesității de a crește numărul femeilor de pe piața muncii și consideră că inspectorii de muncă ar trebui să dețină cunoștințe privind condițiile de muncă atât ale femeilor, cât și ale bărbaților;

36. solicită ca aceste sancțiuni să se aplice și întreprinderilor care s-a constatat că întocmesc liste negre cu lucrătorii ce desfășoară activități sindicale sau ca reprezentanți în materie de sănătate și securitate;

37. solicită sprijinirea autorităților naționale de supraveghere din domeniul comercial în punerea în aplicare a unui sistem eficace de protecție a muncii la nivel de întreprindere, în special în cadrul întreprinderilor mici și mijlocii; invită statele membre să asigure că inspecțiile sunt pregătite în mod mai adecvat pentru a identifica soluții practice și fezabile la problemele legate de sănătatea și securitatea în muncă;

38. sprijină activitatea utilă întreprinsă de Comitetul Înalților Responsabili cu Inspecția Muncii (SLIC) în vederea apropierii diferitelor culturi naționale; solicită extinderea resurselor și a competențelor acestui comitet; solicită consolidarea cooperării dintre comitet și Comitetul consultativ de la Luxemburg; consideră că Comitetul consultativ al Comisiei pentru securitate și sănătate la locul de muncă ar trebui să fie informat în mod regulat cu privire la evoluțiile înregistrate în statele membre în domeniul inspectoratelor de muncă și al sănătății și securității la locul de muncă;

39. consideră că aceste aspecte legate de sănătate și securitate ar trebui să fie luate în considerare și în viitoarea strategie a UE privind securitatea și sănătatea la locul de muncă; solicită ca inspecțiile de muncă să intensifice inițiativele de prevenire și educare vizând creșterea gradului de sensibilizare a cetățenilor cu privire la normele și procedurile de sănătate și securitate; solicită Comisiei și statelor membre să accelereze punerea în aplicare a Regulamentului REACH, în special înlocuirea celor mai periculoase substanțe chimice; consideră că ar trebui să se țină seama de bolile profesionale atunci când se acordă prioritate acestor substanțe;

II. Recomandări în materie de politici la nivel european

Un schimb de informații la nivel transfrontalier mai rapid și mai eficace

40. consideră că un rol esențial pentru eliminarea dumpingului social și asigurarea concurenței loiale pe piața internă îl are buna colaborare dintre autoritățile naționale și partenerii sociali; salută inițiativa Comisiei de creare a unei platforme europene a inspectorilor de muncă; în acest sens, invită Comisia să instituie o platformă europeană pentru inspectorii muncii în ceea ce privește munca nedeclarată în cadrul Eurofound, în sarcina suplimentară a căreia să intre organizarea activității platformei și facilitarea schimbului de experiență și de bune practici, furnizarea de informații actualizate, obiective, fiabile și comparative, consolidarea cooperării transfrontaliere și identificarea și ținerea evidenței întreprinderilor de tip „căsuță poștală” și a altor operațiuni similare;

41. invită Comisia, în cooperare cu partenerii sociali și cu autoritățile naționale pertinente, fără a aduce atingere principiului subsidiarității, să aloce resursele umane adecvate pentru chestiunile transfrontaliere legate de încălcarea normelor de protecție a muncii și de muncă nedeclarată – cu competențe care să includă, printre altele, identificarea întreprinderilor de tip „căsuță poștală" și controlul furnizorilor de servicii transnaționali – și să dezvolte programe de formare la nivelul UE pentru inspectoratele care se ocupă de probleme ca activitățile independente false și detașarea lucrătorilor, identificarea unor noi modalități de eludare a normelor și organizarea controalelor transfrontaliere; recomandă, în plus, ca inspectoratele naționale să efectueze în mod ocazional inspecții transfrontaliere comune, în special în regiunile situate în apropierea zonelor de frontieră;

42. invită Comisia să analizeze avantajele introducerii și, dacă este cazul, să furnizeze un card european de asigurare socială care să nu poată fi falsificat, sau un alt document electronic european, pe care să poată fi stocate toate informațiile necesare pentru verificarea raportului de muncă al titularului, cum ar fi asigurarea socială și programul de lucru, și care să facă obiectul unor norme stricte privind protecția datelor, în special în cazul în care se prelucrează date confidențiale cu caracter personal; prin urmare, subliniază importanța examinării atente a impactului acestui card asupra vieții private, înainte și pe parcursul întregului proces de elaborare;

43. invită Comisia să realizeze un proiect-pilot pentru un mecanism european de avertizare timpurie menit să semnaleze cazurile de încălcare a protecției muncii și de muncă nedeclarată care să promoveze schimbul rapid de informații între statele membre și care să fie însoțit de o listă neagră, astfel încât încălcările normelor de protecție a muncii să fie prevenite din timp în mod mai eficace; subliniază faptul că acest mecanism de avertizare timpurie poate urma modelul Sistemului european de alertă rapidă destinat protecției consumatorilor care există deja (RAPEX); subliniază faptul că încălcarea normelor trebuie să fie documentată cu acuratețe, prin înregistrarea sistematică a constatărilor inspecțiilor, astfel încât să se poată lua măsuri specifice împotriva abuzurilor;

44. consideră că o cooperare sporită și schimbul de informații dintre statele membre în combaterea muncii nedeclarate pot oferi o valoare adăugată europeană considerabilă; subliniază că acest lucru ar sprijini în mod util inițiativele legislative ale UE privind munca nedeclarată, ar promova schimbul de bune practici și ar îmbunătăți coordonarea dintre inspectoratele muncii din diferite țări;

45. subliniază faptul că, în anumite situații transfrontaliere, dreptul autorităților naționale de control de a efectua controale la întreprinderile străine a fost strict restricționat și că acest lucru a periclitat atât protecția lucrătorilor, cât și corectitudinea pe piața internă; solicită ca informațiile privind detașarea lucrătorilor, cum sunt certificatele de detașare A1, să nu fie retroactive și să fie introduse într-un registru electronic la nivelul UE, care ar trebui să completeze registrele naționale existente și să fie pus la dispoziția autorităților de pe întreg teritoriul UE pentru a facilita controlul multilingv, la nivel național, al relațiilor de muncă în cazul lucrătorilor detașați; în acest sens, afirmă că eficientizarea schimbului transfrontalier de informații între diferitele autorități competente are o importanță majoră; invită Comisia și statele membre să se asigure că autoritățile de inspecție a muncii își pot exercita pe deplin dreptul la inspecții independente fără discriminări, indiferent de locul în care se află sediul întreprinderii;

46. subliniază faptul că, în conformitate cu Directiva privind detașarea lucrătorilor, documentele trebuie să fie traduse, indiferent de dimensiunea lor, atunci când acest lucru este necesar în cadrul unei inspecții;

Inițiative legislative noi la nivelul UE

47. subliniază faptul că directivele aflate în vigoare în domeniul asigurărilor sociale și al ocupării forței de muncă nu vizează suficient îmbunătățirea punerii în aplicare și rolul inspectoratelor de muncă; consideră că este necesar ca directivele în vigoare să fie analizate cu atenție și revizuite, dacă este cazul, și că problema punerii în aplicare trebuie să fie abordată într-un mod mai adecvat în legislația europeană a muncii; salută, în acest context, faptul că Comisia a propus standarde minime de inspecție în directivele referitoare la anumite grupuri de lucrători; subliniază faptul că rolul inspectoratelor de muncă și al partenerilor sociali trebuie să fie luat în considerare în cadrul chestiunilor legate de asigurările sociale și de ocuparea forței de muncă într-o formă care să permită o protecție eficace;

48. invită statele membre și Comisia să promoveze introducerea voluntară de către întreprinderi a unor standarde de muncă mai ridicate prin instituirea unui sistem de „etichete sociale" gratuite care să fie recunoscute la nivel național și european;

49. subliniază faptul că, în unele state membre, există copii sub 14 ani care lucrează; consideră că rolul inspectorilor de muncă trebuie să fie consolidat și că trebuie să se intensifice campaniile împotriva muncii copiilor; invită Comisia să organizeze campanii specifice de monitorizare și control la nivelul UE, care să se axeze pe condițiile de muncă ale copiilor, în special ale tinerilor migranți;

50. invită Comisia și statele membre să se asigure că drepturile procedurale și de punere în aplicare, astfel cum sunt prezentate în propunerea de directivă privind măsurile de facilitare a exercitării drepturilor conferite lucrătorilor în contextul liberei circulații a lucrătorilor, sunt disponibile tuturor lucrătorilor;

51. consideră că este important ca, în ceea ce privește lucrătorii migranți, inspectoratele naționale de muncă și, unde este cazul, organizațiile angajaților să poată efectua inspecții de fiecare dată când consideră necesar; observă că statele membre trebuie să se asigure că pe teritoriul lor sunt introduse controale eficiente și mecanisme de monitorizare pentru a verifica și a monitoriza respectarea dispozițiilor și a normelor prevăzute în directivele pertinente;

52. invită Comisia să conceapă și să furnizeze statelor membre orientări privind cele mai bune practici și să faciliteze schimbul de informații dintre ele, astfel încât să poată analiza și controla mai eficace activitățile agențiilor de ocupare temporară a forței de muncă; subliniază că statele membre ar trebui să intensifice inspecțiile globale ale agențiilor de muncă temporară și ar trebui să ia în considerare introducerea unor măsuri prin care aceste întreprinderi ar putea să facă obiectul unor obligații de certificare și raportare;

53. invită Comisia să propună, fără a aduce atingere principiului subsidiarității, o carte verde de consolidare a rolului inspectorilor de muncă și de stabilire a unor standarde europene privind inspecțiile la locul de muncă și cerințe uniforme de instruire în acest domeniu, ținând totodată cont de diferențele dintre piețele naționale ale muncii;

54. invită Comisia să identifice modalități mai bune de abordare a cazurilor de dumping social în cadrul UE și să propună instrumente adecvate în acest sens;

o

o o

55. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei și parlamentelor naționale.